

A photograph of a pond with lily pads and pink flowers. Large, smooth, brownish rocks are scattered throughout the scene, some in the foreground and some in the background. The water is dark blue, and the lily pads are green with some brown spots. The overall scene is peaceful and natural.

2020

ESBL JAARVERSLAG

Inleiding

In 2020 waren Arjen Schep, Anneke Monsma, Jan Monsma, Robert Kastelein en Vera van de Glind verbonden aan het Erasmus Studiecentrum voor Belastingen van Lokale overheden (ESBL: www.esbl.nl).¹ Per 1 januari 2020 is Arjen Schep Jan Monsma opgevolgd als bijzonder hoogleraar heffingen van lokale overheden en als wetenschappelijk directeur van het ESBL.

Het ESBL wordt extern bekostigd door de Stichting J.H. Christiaanse, een financiering waar het ESBL zeer erkentelijk voor is. Daarnaast worden tegen betaling onderzoeksopdrachten verricht voor derden.

In 2020 zijn, vanwege de maatregelen ter indamming van de corona-crisis, fysieke activiteiten zoals studiedagen en andere academische bijeenkomsten nauwelijks mogelijk geweest. Veel van het werk is digitaal verricht. Ondanks deze beperkingen heeft het ESBL veel onderzoeken verricht en daarover gepubliceerd en gecommuniceerd.

Foto's: het ESBL in Teams-vergadering (links) en tijdens de zomerlunch (rechts)

Hoofdonderwerpen van het onderzoek waren in 2020 lokale belastingheffing en duurzaamheid (zie §2), internationalisering (zie §3) en inspelen op de actualiteit (zie §3). Met het onderzoek en de publicaties op deze drie terreinen heeft het ESBL een positieve wetenschappelijke bijdrage geleverd aan maatschappelijke thema's (zie hierna onder §1).

1. Creating positive societal impact

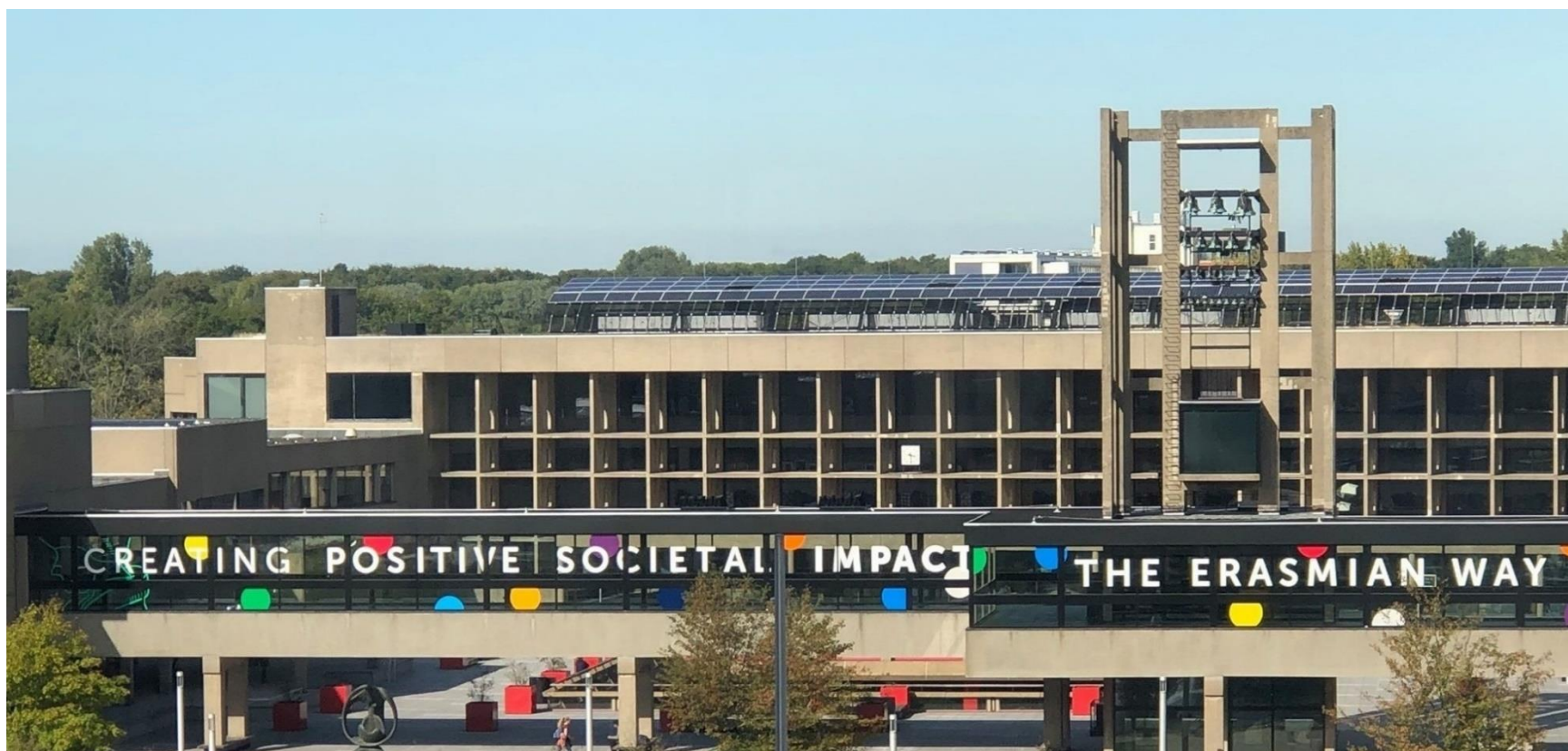
Het onderzoek van het ESBL richt zich onder meer op de fiscale bevoegdheid van de lokale wetgever en de beperkingen die aan die bevoegdheid worden gesteld door wet en jurisprudentie en op de rol die lokale heffingen spelen bij de maatschappelijke opgaven van lokale overheden. Het onderzoek is zowel nationaal als internationaal gericht. Belangrijk

¹ Jan is na zijn afscheid als bijzonder hoogleraar heffingen van lokale overheden en als wetenschappelijk directeur van het ESBL in 2020 aan het ESBL verbonden gebleven via een gastvrijheidsovereenkomst. Robert en Vera hebben het ESBL ondersteund als student-assistent.

doel is het in binnen- en buitenland op positieve en relevante wijze bijdragen aan maatschappelijke thema's, zoals een duurzame samenleving, de bekostiging van maatschappelijke voorzieningen en dienstverlening, belastingheffing tijdens de corona-crisis en een adequate rechtsbescherming.

Vragen die in dit kader worden beantwoord zijn bijvoorbeeld: biedt het wettelijke kader en de jurisprudentie voldoende ruimte om binnen de lokale belastingheffing in te spelen op maatschappelijke veranderingen en nieuwe overheidsopgaven? En: werkt de geldende regelgeving bijvoorbeeld niet belemmerend bij het uitoefenen van de regierol die gemeenten hebben in de energietransitie en het klimaatbestendig maken van de gebouwde omgeving?

Het leveren van een positieve, wetenschappelijke bijdrage aan maatschappelijke thema's past perfect binnen de onderzoeksstrategie van de Erasmus Universiteit: "Creating positive societal impact. The Erasmian way". Het onderzoek van het ESBL is hiermee ingebed in de bredere onderzoeksagenda van de EUR.

1.1. Impact

Er wordt gestuurd op het creëren van ‘impact’, door deel te nemen aan werkgroepen op bestuurlijk niveau, door gevraagd en ongevraagd advies te geven aan de overheid over bijvoorbeeld voorgenomen wetgeving, door onderzoeken in opdracht van ministeries en overheids-(advies)organen te verrichten en door onderzoeksresultaten met een breed publiek te delen.

In 2020 nam Arjen Schep als expert-lid deel aan de interdepartementale werkgroepen die respectievelijk de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied en de wijziging van het provinciaal belastinggebied onderzochten, met als doel het doen van voorstellen aan de regering. De eerste werkgroep heeft zijn rapport opgeleverd.² Het ESBL heeft hieraan een grote bijdrage geleverd, met name door middel van het zelfstandige rapportdeel over de rechtvaardiging van vrijstellingen binnen de WOZ en ozb.³ Het rapport van de tweede werkgroep wordt in het eerste kwartaal van 2021 verwacht.⁴

Arjen werkt tevens als lid van de begeleidingscommissie mee aan het onderzoek dat door het WODC wordt verricht naar de werkwijze en strategieën van no-cure-no-pay-bedrijven die namens belastingplichtigen bezwaar maken tegen de WOZ-waarde en tegen de BPM, als gevolg waarvan de door de overheid betaalde proceskostenvergoedingen de afgelopen jaren sterk zijn gestegen.⁵

Vanwege de expertise van Arjen die voortvloeit uit zijn promotieonderzoek, heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties opdracht verleend voor een onderzoek naar de rol van lokale belastingen binnen een Gebiedsinvesteringszone (GIZ). Voor het vitaal houden van grote steden is revitalisering van wijken of deelgebieden noodzakelijk. Echter, herontwikkeling is kostbaar en gaat gepaard met onrendabele toppen. De GIZ is een mogelijk nieuw instrument om de financiering en bekostiging van binnenstedelijke gebiedsontwikkeling te ondersteunen. Er is een aantal pilots in het land opgestart met zo’n GIZ. Het ESBL onderzoekt of en in hoeverre bestaande lokale belastingen een rol kunnen spelen bij de bekostiging en of een wetswijziging daarvoor noodzakelijk of nuttig is. Ook wordt verkend of een nieuw te introduceren gebiedsontwikkelingsheffing gewenst is.

Dat het ESBL met zijn onderzoek maatschappelijke impact creëert blijkt daarnaast uit de verwijzingen naar publicaties in kamerstukken en jurisprudentie. Zo werd in 2020 bijvoorbeeld gevolg gegeven aan de oproep van Jan Monsma in de literatuur om de wetstechnische onduidelijkheid van de in 2018 bij amendement ingevoerde mogelijkheid tot ozb-vrijstelling voor sportaccommodaties en buurthuizen te verhelpen.⁶

² Kamerstukken I 2019-2020, 32 140, nr. D, bijlage ‘Rapport van de werkgroep. Herziening gemeentelijk belastinggebied’, ook gepubliceerd als bijlage bij Kamerstukken II 2019-2020, 32 140, nr. 71.

³ A.W. Schep, Herijking waarderingsuitzonderingen WOZ, Rotterdam: ESBL 2019, gepubliceerd op <https://www.eur.nl/esl/media/2020-05-herijking-waarderingsuitzonderingen-esbl>. Robert Kastelein heeft hiervan een samenvatting gemaakt, die is gepubliceerd in Interlokaal nr. 2 van 2020, *Belastingblad* 2020/315.

⁴ Kamerstukken II 2020-2021, 35 570-B, nr. 13.

⁵ Zie <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/3088-no-cure-no-pay-bedrijven.aspx>.

⁶ Kamerstukken II 2020-2021, 32 140, nr. 79. Verwezen wordt naar J.A. Monsma, ‘Lager OZB-tarief voor sportaccommodaties, dorpshuizen en onroerende zaken van sociale instellingen en ANBI’s : goed idee?’, *Belastingblad* 2018/452.

1.2. Verspreiden en delen van kennis

Een andere belangrijke doelstelling van het ESBL als specialistisch studiecentrum is het vergroten en verspreiden van de juridische kennis over lokale heffingen. In 2020 zijn diverse lezingen, workshops en interviews gegeven, veelal digitaal. Zo nam Arjen Schep samen met Annelies Kroeskamp (directeur bestuur, financiën en regio's bij het ministerie van Binnenlandse Zaken) en Ferd Crone (Eerste Kamerlid PvdA en voormalig burgemeester van Leeuwarden) op 3 december deel aan een panelgesprek over de uitbreiding van het gemeentelijke belastinggebied, georganiseerd door Democratie in Actie, het Nederlands gesprek centrum en Binnenlands Bestuur.⁷

Foto's: Arjen Schep tijdens het panelgesprek op 3 december

Andere webinars en interviews werden gegeven voor vertegenwoordigers en medewerkers van lokale overheden⁸, advocaten/belastingadviseurs⁹ en maatschappelijke organisaties en bedrijven¹⁰.

Foto's: Anneke en Robert tijdens de actualiteitendag voor de Drechtsteden op 28 januari

⁷ Zie <https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/kennispartners/estafette-vernieuwing-lokaal-bestuur/naar-een-ruimer-gemeentelijk-belastinggebied.15371801 lynkx>.

⁸ A.W. Schep, webinar in samenwerking met GeoPhy, in het kader van de VNG-belastingconferentie, 'Hoe NCNP Terug te Dringen?', d.d. 17 maart, A.P. Monsma, 2 presentaties over het onderzoeksrapport naar de fiscale bekostiging van warmtenetten aan medewerkers van de gemeente Groningen op 30 november 2020, A.P. Monsma en A.W. Schep, interview door Dark Matter Labs en gemeente Amsterdam over circulariteit en lokale heffingen op 1 december.

⁹ A.W. Schep, interview door Ten Holter Noordam advocaten over mogelijkheden binnen de heffingen van lokale overheden in tijden van corona. Interview online verschenen in november 2020. Zie: <https://www.tenholternoordam.nl/artikel/interviews-gemeentemaand> en https://www.youtube.com/watch?v=y2LmSQVYzdE&feature=emb_logo.

¹⁰ A.W. Schep, webinar over BIZ-oprichting en -herstemming in 2020 op 8 juni, A.P. Monsma, deelname aan brainstormsessies en interviews op 30 juni, 10 september en 17 december over een nieuw verantwoordingsdocument WOZ (georganiseerd door samenwerkingsverband Gemeentebelastingen en basisinformatie Drechtsteden met deelname van o.a. Geophy en Vereniging Eigen Huis).

Ook zijn de medewerkers van het ESBL actief op LinkedIn, waar onderzoeksresultaten gedeeld worden en wordt bijgedragen aan vakinhoudelijke discussies. Arjen en Anneke werden beiden geïnterviewd door Binnenlands Bestuur over verricht onderzoek.¹¹ Arjen is door het landelijke dagblad AD geïnterviewd over de stijging van de ozb en de petitie van Vereniging Eigen Huis.¹² En bij BNR Nieuwsradio beantwoordde hij vragen over de stijging van de gemeentelijke parkeerbelasting.¹³

Foto's: screenshots van de journalistieke artikelen in Binnenlands Bestuur en het AD

Dat het ESBL als kennisinstituut wordt gewaardeerd blijkt voorts uit de verzoeken om deel te nemen aan werkgroepen en vakinhoudelijke overlegstructuren¹⁴, vaste auteurschappen¹⁵, verleende onderzoeksopdrachten en de verzoeken om een second opinion¹⁶. Zo heeft het ESBL in opdracht van de provincie Friesland onderzocht of heffing van havengelden mogelijk is om een bijdrage te kunnen innen van marktpartijen die profijt hebben van de verbreding van de sluizen bij Kornwerderzand.¹⁷ Het ESBL heeft op al deze wijzen ook in 2020 een belangrijke functie kunnen vervullen als wetenschappelijk fiscaal-juridisch kenniscentrum op het terrein van de lokale belastingen.

¹¹ Harry Perree, 'Baatbelasting onderzocht als financiering warmtenet', Binnenlands Bestuur 3 april, <https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/nieuws/baatbelasting-onderzocht-als-financiering.12790549.lynkx> en Alexander Leeuw, 'Voorkom lappendeken aan lokale belastingmaatregelen', Binnenlands Bestuur 3 april, <https://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/voorkom-lappendeken-aan-lokale.12821088.lynkx>.

¹² 'Hoe komt het dat onroerende zaakbelasting sneller blijft stijgen dan prijzen en lonen?', AD van 12 december 2020, digitaal te benaderen via <https://www.ad.nl/wonen/hoe-komt-het-dat-onroerende-zaakbelasting-snel-lijft-stijgen-dan-prijzen-en-lonen~ad712db8/>.

¹³ 'Gemeenten verdienen voor het eerst meer dan 1 miljard aan parkeren', BNR Nieuwsradio 28 januari, <https://www.bnr.nl/infrastructuur/10401071/gemeenten-verdienen-voor-het-eerst-meer-dan-1-miljard-aan-parkeren>.

¹⁴ Behalve de reeds genoemde interdepartementale werkgroepen wordt ook deelgenomen aan de Lange Termijn Agenda Belastingen, het vakinhoudelijke (wetgevings)overleg van de NOB, het taxatieoverleg van de LVLB en de kenniskring WOZ en lokale heffingen van de rechtspraak.

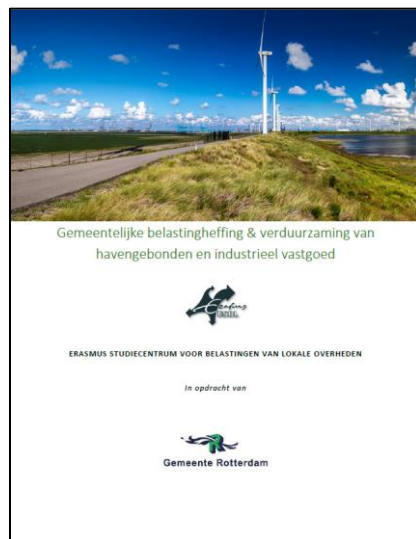
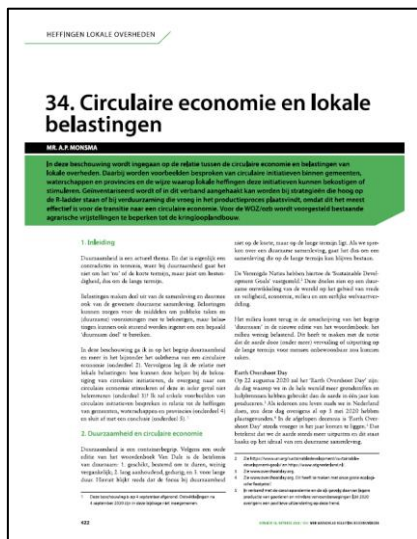
¹⁵ Jan Monsma is redacteur voor NDFR en Belastingblad en auteur voor Belastingblad en BNB, Arjen Schep is vaste medewerker van Belastingblad en FED en deelredacteur voor V-N, Anneke Monsma is vaste medewerker van Belastingblad en auteur voor NDFR en NLFiscaal.

¹⁶ In 2020 bijv. A.P. Monsma, *Second opinion: De betere afvalscheider wordt beloond* (in opdracht van de gemeente Teylingen).

¹⁷ A.W. Schep, *Havengelden vanwege sluiscomplex Kornwerderzand* (in opdracht van provincie Friesland).

2. Lokale belastingen en duurzaamheid

Belangrijk onderwerp van onderzoek is de vraag of duurzaamheidsmaatregelen, zoals de overgang van fossiele brandstoffen naar duurzamere warmtebronnen, kunnen worden bekostigd dan wel gestimuleerd middels lokale heffingen. Het sluiten van het Klimaatakkoord en de uitwerking daarvan vormen in toenemende mate aanleiding voor onderzoek, zowel in de vorm van onderzoek in opdracht, als in de vorm van publicaties op eigen initiatief, als in de vorm van voordrachten. Belangrijk doel van het onderzoek binnen dit thema is het leveren van een positieve en relevante bijdrage aan de maatschappelijke opgave binnen het duurzaamheidsdossier. Bij het onderzoek in opdracht staat onafhankelijkheid en wetenschappelijkheid voor het ESBL voorop.

Anneke Monsma onderzocht de mogelijkheden om belastingen van gemeenten, waterschappen en provincies in te zetten voor bekostiging of stimulering van een meer circulaire economie en publiceerde hierover een wetenschappelijk artikel.¹⁸ Hierin worden diverse voorbeelden genoemd en suggesties gedaan voor de praktijk en voor de wetgever.

Het ESBL onderzocht voor de gemeente Rotterdam, of de verduurzaming van de industrie in de haven leidt tot een verhoging van de WOZ-waarde van de betreffende objecten en zo ja, of de daarmee samenhangende lokale belastingheffing binnen de huidige regelgeving gemitigeerd zou kunnen worden. Gebleken is, dat de gemeente op dit moment weinig mogelijkheden ter beschikking staan om dit effect te verminderen.¹⁹

¹⁸ A.P. Monsma, 'Circulaire economie en lokale belastingen', *MBB* 2020/10-34.

¹⁹ A.A.W. Schep, J.A. Monsma & A.P. Monsma, *Gemeentelijke belastingheffing & verduurzaming van havengebonden en industrieel vastgoed* (onderzoek in opdracht van de gemeente Rotterdam), Rotterdam: ESBL 2020, <https://www.eur.nl/esl/research/research-institutes/esbl/themadossiers/duurzaamheid>.

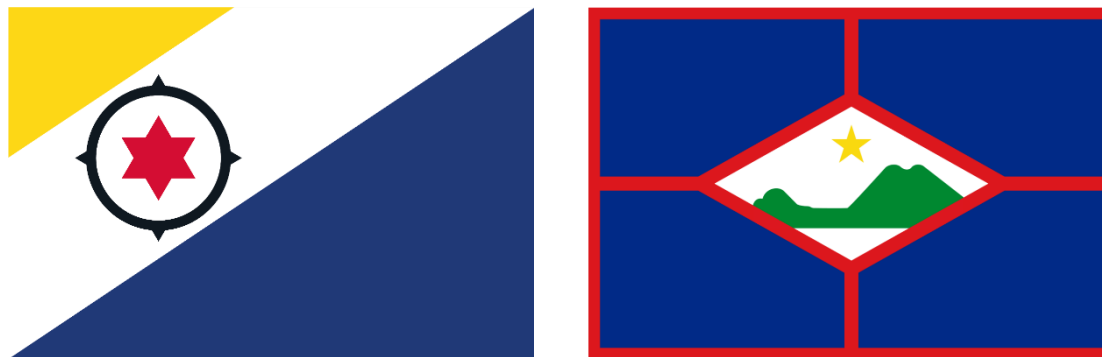
Voor de gemeente Groningen onderzocht Anneke, of de aanleg van een warmtenet (als alternatief voor gas) zou kunnen worden bekostigd met baatbelasting of ozb en of hierbij een rechtvaardige lastenverdeling over de inwoners bereikt kan worden.²⁰

Tot slot kan het project 'woninggebonden financiering met baatbelasting' genoemd worden. Dit project leidt tot daadwerkelijke toepassing van onderzoek naar bekostiging van verduurzaming van woningen. Het ESBL is via dit project betrokken bij de ontwikkeling van een nieuw fiscaal instrument voor gemeenten om woninggebonden woningen te verduurzamen.²¹

3. Internationalisering

Ook internationaal deelt het ESBL zijn kennis over lokale belastingen graag, zodat ook binnen dit thema valorisatie plaatsvindt. In 2020 is Arjen Schep betrokken geweest bij het lopende VNG international onderzoeksproject in de Palestijnse gebieden. De invoering van een 'property tax' aldaar wordt gezien als een middel voor 'Domestic Resource Mobilization' (Wereldbank, Asian Development Bank, VNG international) en Arjen draagt daar met zijn expertise op het gebied van de Nederlandse ozb aan bij. Dit project wordt gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Volgende stap in het project is het opstarten van pilots op de Westelijke Jordaanoever. Het doel van dit project is onder meer het bekostigen van elementaire voorzieningen zoals scholen en ziekenhuizen in de betreffende gemeenten.

De internationale activiteiten zijn echter niet beperkt tot de Palestijnse gebieden. Het ESBL is sinds 2020 ook actief op de BES-eilanden. Na een werkbezoek van Arjen Schep in januari aan het openbaar lichaam Bonaire, doet het ESBL, in samenwerking met het openbaar lichaam, onderzoek naar de hervorming van het lokale belastinggebied aldaar. Tevens heeft het ESBL opdracht gekregen van het openbaar lichaam Sint Eustatius om de belastingverordeningen te herzien. Deze herziening geschiedt in het kader van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius.²²

Vlaggen van Bonaire en Sint Eustatius

²⁰ A.P. Monsma, *Warmtenet Groningen: baatbelasting en ozb* (onderzoek in opdracht van de gemeente Groningen), Rotterdam: ESBL 2020, <https://www.eur.nl/esl/research/research-institutes/esbl/themadossiers/duurzaamheid>.

²¹ Zie www.dewoonpas.nl.

²² *Kamerstukken II*, 2018-2019, 35 000 IV, nr. 29, p. 9.

4. Inspelen op de actualiteit

Een andere manier waarop het ESBL maatschappelijke impact creëert is door in te spelen op de actualiteit. Actuele gebeurtenissen roepen fiscale vragen op, die vanuit de wetenschap beantwoord kunnen worden.

Corona en lokale belastingen

In 2020 speelden twee belangrijke actuele thema's die vragen oproepen over lokale fiscaliteit. In de eerste plaats was dat de corona-crisis. Het ESBL heeft door zijn specialistische kennis en onderzoek snel en adequaat antwoord kunnen geven op deze vragen. Aan het begin van de crisis heeft Arjen Schep geïnventariseerd op welke wijze de gemeente een tegemoetkoming in de lokale belastingen zou kunnen geven aan door de corona-maatregelen getroffen personen en bedrijven.²³ Vervolgens heeft Arjen in opdracht van CLOK onderzocht of verlenging van een BIZ-periode in verband met de corona-crisis mogelijk is onder de huidige regelgeving en zo nee, hoe de wetgeving hiertoe gewijzigd zou kunnen worden.²⁴

6. Schematisch overzicht van mogelijke tegemoetkomingen bij lokale belastingen algemeen

De volgende lokale fiscale maatregelen zijn in zijn algemeenheid mogelijk bij het geven van tegemoetkoming aan belanghebbenden die in economische problemen komen als gevolg van de Corona-crisis.

Categorie	Maatregel	Toelichting
Bevrijding	Verlengen	Bijvoorbeeld tariefverlaging, of schrappen bepaalde tariefbepalingen, kan ook met tegemoetkomingen kan.
Verlaging	inbreken	Altoefenen van een heffing, van ook met tegemoetkomingen.
Aanslagen	opgeven/uitzetten	Aanslagen, waaronder ook voorlopige aanslagen, kunnen later dan gebruikelijk worden overruled. De vorderingsperiode eindigt op 1 juli 2020 niet van aan te bevesten in deze termijn van aan te bevesten bij het verlopen van de termijn van lokale belastingaanslagen. Aanslagen kunnen tot 2 jaar na het ontstaan van de belastingplicht nog worden opgelegd (art. 11.1 van de WOZ). Over andere aanslagen (zo als de gemeentelijke onroerend goederenbelasting) kunnen wettelijk worden uitgesteld. De vorderingsperiode kan worden verlengd.
Overstige aanslagen	verlengen	Zelfs als de aanslag onbetwist en niet onderzocht, kunnen voorlopige aanslagen naar bevoelden worden geboden. Deze daarbij van de gemeentelijke herverdeling en de verrentingsregeling van het wettelijke.
Aanslagen onderaan op basis van herverdelings	inbreken	De aanslagen onderaan op basis van herverdelings kunnen worden ingetrokken, ook in een bevoegdheid die toekent aan het omgaan van BIZ en van gemeenten of het (geplaat) bestuur van een gemeente. Een besluit heeft kan worden gereviseerd. Daarnaast is het mogelijk aanslagen heren met meer corrigeren worden opgelegd. Denk aan BIZ, tegemoetkomingen voor gemeenten of van (geplaat) besturen die het (geplaat) bestuur.
Definitieve aanslagen	verlengen/overruled	Wanneer voorlopige aanslagen hoger waren dan de definitieve belasting, zal in een onderaan of een meer corrigeren van de verrenting met de definitieve aanslag onder in te formuleren.
Bemiddelingen	inbreken	Wat op verzoek, maar bij het lokale herverdelings gemeenten hebben al wat uitbreiden van de belastingplicht aansluitend van enkele weken tot enkele maanden. Ook kan het lokale herverdelings belastingaanslagen mogelijk BIZ, heren of voor bepaalde heffingen (BIZ, plaats van tarief, of herenbelasting).
Aanslagen	verlengen	Invroeren of uitbreiden of verlenging van het minimumbedrag waar vanaf bepaalde belasting mogelijk is.
Aanslagen	verlengen	Uitbreiden van de administratieve termijn bevoegdheid dat de belastingaanslagen naar het kantoor van het gemeentelijke bestuur van de WOZ mogelijk kan verspreiden de datum voor dat jaar kan gaan lopen.
Aanslagen	verlengen	Tijdrek moet worden van gemeentelijke beslissingen als aanslagen en aansluitend van een nieuw opgelegde aanslagen.
Aanslagen	verlengen	Door uitbreiden van gemeentelijke beslissingen (aanpak) kan het recht op welke belastingplichtige er recht niet kan betalen, algeheel uitbreiden ook naar de gemeentelijke.
Aanslagen	verlengen	Als dat in de gemeente of van (geplaat) bestuur niet kan, kan in de (geplaat) bestuur ook (geplaat) bestuur of andere (geplaat) bestuur mogelijk worden gemaakt. Het gaat dan om kleine zelfstandige ondernemers voor de belastingen die geen relatie hebben met de gemeentelijke of het bestuur. Denk aan kleine zelfstandige ondernemers (geplaat) bestuur overruled, de afdrachtplicht, inbreken en in verrentingsregelingen van de uitbreiden, heren, de verrentingsregeling en de verrentingsregeling.
Aanslagen	verlengen	Als (geplaat) bestuur overruled of andere (geplaat) bestuur overruled op grond van de (geplaat) bestuur niet mogelijk is, kan het (geplaat) bestuur van een gemeentelijke of andere (geplaat) bestuur van een gemeentelijke of andere (geplaat) bestuur naam het een aanslag uitbreiden van (geplaat) bestuur art. 11.1 van de WOZ, het 5. Gemeentelijke art. 144 van de Waterbesluit).

Verlenging BIZ-periode in verband met Corona

Fiscaal-juridische analyse

ERASMUS STUDIECENTRUM VOOR BELASTINGEN VAN LOKALE OVERHEDEN

In opdracht van

CLOK

ESBL-Memo

Invloed van coronamaatregelen op WOZ-waardering in 2021

ERASMUS STUDIECENTRUM VOOR BELASTINGEN VAN LOKALE OVERHEDEN

In opdracht van

WAARDERINGSKAMER

6. Afwegingskader

6.1 Inleiding

Onderstaat dat een 'one size fits all'-benadering niet op kan gaan bij de bepaling of en in hoeverre een onroerende zaak moet worden gewaardeerd met gebruikmaking van een afwijkende toestandstatus vanwege de aanwezigheid van een bijzondere omstandigheid, hebben en in het heraanvullende toch een handreiking ontworpen in de vorm van een afwegingskader. Het afwegingskader is gebaseerd op de diverse onderdelen uit dit memo. Daar wordt dan ook naar terugverwezen bij de verschillende stappen. Dit afwegingskader kan een handreiking vormen voor gemeenten en uitvoeringsorganisaties. Voor het onderbouwen bepalen van de omvang van de waardering van specifieke coronamaatregelen kunnen gemeenten en Waarderingskamers wellicht met elkaar een aanvullend afwegingskader ontwikkelen.

6.2 Afwegingskader

1. In sprake van een bijzondere omstandigheid waarmee rekening moet worden gehouden bij de WOZ-waarde van 2021?

2. Behoort de betreffende onroerende zaak tot een categorie onroerende zaken waarvoor specifieke coronamaatregelen zijn getroffen door de overheid? (Zie daarvoor ook artikel 6.3. Het betreft:

- Restaurants, cafés en vergelijkbare eet- en drinkgelegenheden; concertzalen, bioscopen, uitgaansgelegenheden, musées, theaters, seksueringelagen, coffeeshops, (vaarv); musea's; sportvelden; parkeergebieden; openbare bibliotheken; bibliotheek; scholen; sportvelden; winkels in draadhandel; kappers en schoonheidsspecialisten en vergelijkbare contactberoepen; gebouwen zoals kerken en moskeeën; verbraken.

> Zo ja, ga naar 2.

> Zo nee, geen bijzondere omstandigheid. Waarderen volgens hoofdstuk naar waarderingstoestand.

2. Zijn er in de betreffende veiligheidsregio op specifieke coronamaatregelen van kracht geweest die betrekking hadden op specifieke categorieën onroerende zaken of specifieke branches die een gebruiksovername van de betreffende onroerende zaken? Zo voor een toelichting hoofdstuk 6.3

22

Ook heeft Arjen in een drietal webinars de gevolgen van Corona voor lokale belastingheffing gepresenteerd.²⁵ In oktober heeft Arjen in opdracht van de Waarderingskamer onderzocht of, in welke mate en hoe de corona-crisis van invloed kan zijn op de WOZ-waardering van woningen en bedrijven in 2021.²⁶ In het kader van de 'gemeentemaand 2020'

²³ A.W. Schep, 'Inventarisatie tegemoetkoming lokale belastingen vanwege corona', <https://www.taxlive.nl/media/4031/inventarisatie-locale-belastingmaatregelen-in-verband-met-corona-taxlive-def.pdf> en [Belastingblad 2020/162](https://belastingblad.nl/2020/162).

²⁴ A.W. Schep, 'Verlenging BIZ-periode in verband met Corona', <https://www.eur.nl/esl/research/areas/institutes/studiecentrum-voor-belastingen/themadossiers/biz> en <https://clock.nl/notitie-uitstel-besluiten-BIZ>.

²⁵ Webinar Coronamaatregelen lokale heffingen gegeven op 13 mei 2020 voor de Drechtsteden, op 20 mei 2020 voor wethouders economie van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) en op 3 september 2020 voor de leden van de LVLB.

²⁶ A.W. Schep, *ESBL Memo Invloed van coronamaatregelen op WOZ-waardering 2021*, geschreven in opdracht van de Waarderingskamer. Rotterdam: ESBL 2020, <https://www.eur.nl/esl/research/research-institutes/esbl/themadossiers/ozbwoz> en <https://www.waarderingskamer.nl/covid-19-heeft-geen-tot-zeer-gering-effect-op-woz-waarden-in-2021/>.

vroeg advocatenkantoor Ten Holter Noordam in een interview aan Arjen hoe gemeenten de financiële gevolgen van de crisis voor hun begroting via gemeentelijke heffingen zouden kunnen opvangen.²⁷

Foto: screenshot interview Arjen aan Ten Holter Noordam advocaten over fiscale mogelijkheden van gemeenten in tijden van crisis

Proceskosten in WOZ-procedures en no-cure-no-pay-bedrijven

In de tweede plaats kan als actueel onderwerp genoemd worden de toenemende bezwaar- en beroepsprocedures tegen de WOZ-waarde gevoerd door zogenoemde no-cure-no-pay-bedrijven (NCNP-bedrijven) en de, mede als gevolg daarvan, oplopende proceskostenvergoedingen die gemeenten uitbetalen. In dit verband onderzocht Anneke Monsma in opdracht van de VNG en LVLB het gebruik van een doorlopende volmacht en de mogelijkheden die gemeenten en belastingplichtigen hebben om te voorkomen dat tegen de wil van de belastingplichtige bezwaar of beroep wordt ingesteld.²⁸ Van deze notitie verscheen ook een samenvatting in het Interlokaal in Belastingblad.²⁹ Ook onderzocht zij in opdracht van de gemeente Rotterdam hoe de gemeente binnen het wettelijk kader doelmatig kan handelen om zo de met de WOZ-procedures gemoeide tijd, personeelsinzet en proceskosten positief te beïnvloeden.³⁰ Arjen Schep is als lid van de begeleidingscommissie betrokken bij het WODC-onderzoek naar werkwijze en strategieën van NCNP-bureaus.³¹

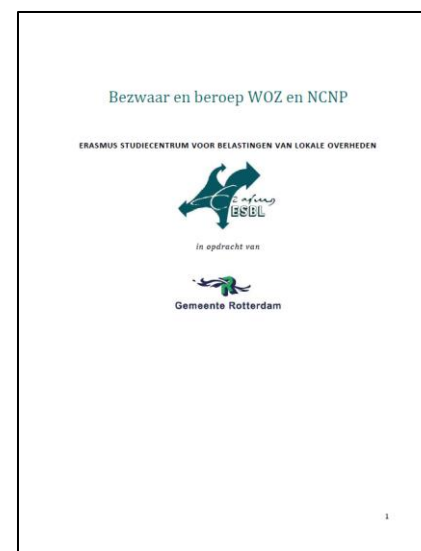
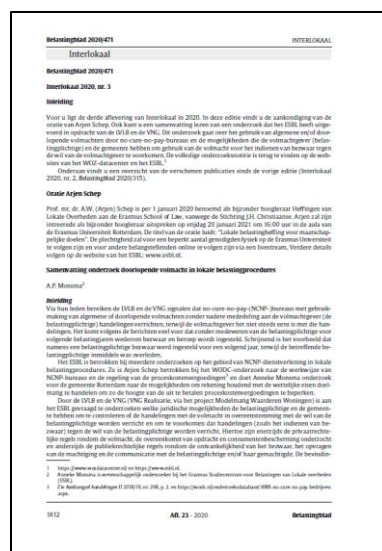
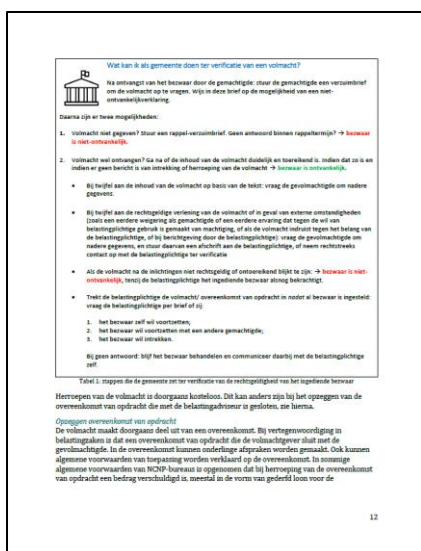
²⁷ A.W. Schep, interview door Ten Holter Noordam advocaten over mogelijkheden binnen de heffingen van lokale overheden in tijden van corona. Interview online verschenen in november 2020. Zie: <https://www.tenholternoordam.nl/artikel/interviews-gemeentemaand> en https://www.youtube.com/watch?v=y2LmSQVYzdE&feature=emb_logo.

²⁸ A.P. Monsma, *Notitie doorlopende volmacht in belastingprocedures van gemeenten* (onderzoek in opdracht van LVLB en VNG), Rotterdam: ESBL 2020, <https://www.eur.nl/esl/research/research-institutes/esbl/themadossiers/overig>.

²⁹ A.P. Monsma, 'Samenvatting onderzoek doorlopende volmacht in lokale belastingprocedures' in: Interlokaal 2020, nr. 3, [Belastingblad 2020/471](https://www.belastingblad.nl/interlokaal/2020/471).

³⁰ A.P. Monsma, *Bezwaar en beroep WOZ en NCNP* (onderzoek in opdracht van de gemeente Rotterdam), wordt binnenkort gepubliceerd op www.esbl.nl.

³¹ Zie <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/3088-no-cure-no-pay-bedrijven.aspx>.

Belastingheffing en deeleconomie

Een commissie van de Vereniging voor Belastingwetenschap onderzoekt de gevolgen voor het Nederlandse belastingstelsel van de opkomst van de deeleconomie. Het manuscript voor het rapport is eind 2020 afgerond en zal in 2021 verschijnen. Arjen Schep nam deel aan de commissie en schreef mee aan het rapport.

5. Lijst van publicaties en andere wetenschappelijke activiteiten in 2020

Tot besluit van dit jaarverslag worden alle publicaties en andere wetenschappelijke activiteiten die in 2020 zijn verricht door het ESBL hieronder opgesomd.

Onderzoek in opdracht

- A.P. Monsma, Second opinion: De betere afvalscheider wordt beloofd (in opdracht van de gemeente Teylingen), Rotterdam: ESBL 2020;
- A.P. Monsma, Warmtenet Groningen: baatbelasting en ozb (in opdracht van de gemeente Groningen), Rotterdam: ESBL 2020;
- A.P. Monsma, Notitie doorlopende volmacht in belastingprocedures van gemeenten (in opdracht van VNG/LVLB), Rotterdam: ESBL 2020;
- A.W. Schep, J.A. Monsma, & A.P. Monsma, Gemeentelijke belastingheffing & verduurzaming van havengebonden en industrieel vastgoed (in opdracht van de gemeente Rotterdam), Rotterdam: ESBL 2020;
- A.W. Schep, Haalbaarheid van een BIZ voor gezamenlijke brandweer. Quick scan (in opdracht van de gemeente Rotterdam), Rotterdam: ESBL 2020;
- A.W. Schep, Havengelden vanwege sluiscomplex Kornwerderzand. Een verkenning (in opdracht van provincie Fryslân), Rotterdam: ESBL 2020;
- A.W. Schep, Herijking waarderingsuitzonderingen WOZ (in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), Rotterdam: ESBL 2020;
- A.W. Schep, Invloed van coronamaatregelen op WOZ-waardering in 2021 (in opdracht van de Waarderingskamer), Rotterdam: ESBL 2020;
- A.W. Schep, & J.A. Monsma, Verkenning mogelijkheden gemeentelijke mobiliteitsheffing. Second opinion (in opdracht van de G4), Rotterdam: ESBL 2020;

- A.W. Schep, Verlenging BIZ-periode in verband met Corona (in opdracht van CLOK), Rotterdam: ESBL 2020;
- A.W. Schep, Wetsvoorstel voor een Tijdelijke Noodwet BIZ (in opdracht van CLOK), Rotterdam: ESBL 2020.

Publicaties

Wetenschappelijke publicaties

- A.P. Monsma, 'Circulaire economie en lokale belastingen', *MBB* 2020/10-34;
-

Vakpublicaties

- R.H. Kastelein, 'Interlokaal 2020, nr. 2', *Belastingblad* 2020/315;
- A.P. Monsma, 'Interlokaal 2020, nr. 3', *Belastingblad* 2020/471;
- A.W. Schep, 'Inventarisatie tegemoetkoming lokale belastingen in verband met Corona', *Belastingblad* 2020/162.
- A.W. Schep, 'Wiens belang beschermt de fiscale geheimhoudingsplicht eigenlijk?' *VN* 2020/13.0;

Annotaties

- A.P. Monsma, noot bij: Hof Arnhem-Leeuwarden 3 december 2019, nrs. 18/00938 en 18/00946, ECLI:NL:GHARL:2019:10476, *Belastingblad* 2020/87 (Ontbreken kaart uit Havenverordening raakt verbindendheid verordening havengelden niet. Wel vermindering aanslag omdat heffingsambtenaar ten onrechte is uitgegaan van maximale diepgang schip in plaats van maximaal toegestane diepgang in Twentekanaal);
- A.P. Monsma, noot bij: Rechtbank Noord-Nederland 10 maart 2020, nr. 17/3747, ECLI:NL:RBNNE:2020:1070, *Belastingblad* 2020/242 (Begunstigend beleid leidt tot vernietiging aanslagen rioolheffing. 433 WOZ-objecten zonder duidelijke uitleg heffingsambtenaar buiten heffing gelaten);
- A.P. Monsma, noot bij: Gerechtshof Amsterdam 17 december 2019, nr. 18/00533, ECLI:NL:GHAMS:2019:4771, *Belastingblad* 2020/305 (Algemene voorwaarden bij de aansluit- en transportovereenkomst van elektriciteit voor grootverbruikers breiden de gedoogplicht voor de aansluitkabels van lantaarnpalen niet uit naar andere kabels);
- A.P. Monsma, noot bij: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 30 juni 2020, nrs. 19/00607 en 19/00658, ECLI:NL:GHARL:2020:5095, *NLF* 2020/1589 (Aanslagen precariobelasting voor netbeheerder ontberen wettelijke grondslag);
- A.P. Monsma, noot bij: Hoge Raad 6 november 2020, nr. 19/03212, ECLI:NL:HR:2020:1729, *NLF* 2020/2445 (Geen parkeerbelasting voor diplomaten);
- A.P. Monsma, noot bij: Rechtbank Noord-Nederland 25 mei 2020, nr. 18/2874, ECLI:NL:RBNNE:2020:1934, *NLF* 2020/1389 (WOZ-waardering zonnepark; geen werktuigenvrijstelling voor zonnecellen);
- A.P. Monsma, noot bij: Gerechtshof Den Bosch 9 januari 2020, nr. 19/00175, ECLI:NL:GHSHE:2020:67, *NLF* 2020/0230 (Beschikking medebelanghebbende ten onrechte geweigerd aan koper woning);
- A.P. Monsma, noot bij: Concl. A-G. 16 juli 2020, nr. 19/03212, ECLI:NL:PHR:2020:697, *NLF* 2020/1903 (Vrijstelling van parkeerbelasting op grond van diplomatieke status);
- A.P. Monsma, noot bij: Concl. A-G. 23 januari 2020, nr. 19/03603, ECLI:NL:PHR:2020:51, *NLF* 2020/0488 (Te weinig parkeerbelasting voldaan door fout in parkeerapp; onderzoeksplicht);

- J.A. Monsma, noot bij: Rb. Midden-Nederland 13 november 2019, nrs. UTR18/337- UTR18351, ECLI:NL:RBMNE:2019:5472, *Belastingblad* 2020/30 (WOZ/OZB. Waardering van een aantal gezondheidscentra, woon- en zorgcentra. Toepassing van de woondelenvrijstelling. Restaurant waar bewoners kunnen eten is een woondeel);
- J.A. Monsma, noot bij: Centrale Raad van Beroep 16 juni 2020, nr. 19 190 PW, ECLI:NL:CRVB:2020:1207, *Belastingblad* 2020/307 (Bestuursrecht. Voor de beoordeling van de tijdigheid van de indiening van bezwaar of beroep geldt niet alleen verzending via PostNL, maar ook verzending via een ander bij de ACM geregistreerd postbedrijf als verzending per post);
- J.A. Monsma, noot bij: Hof 's-Hertogenbosch 8 augustus 2019, nr. 18/00309, ECLI:NL:GHSHE:2019:3015, *Belastingblad* 2020/18 (Bestuursrecht. Heffingsambtenaar schendt hoorplicht door op grond van algemene overwegingen telefonisch horen te weigeren. Beroep om die reden gegrond);
- J.A. Monsma, noot bij: Hof 's-Hertogenbosch 14 november 2019, nr. 19/00004, ECLI:NL:GHSHE:2019:4215, *Belastingblad* 2020/110 (Bestuursrecht. Naheffingsaanslag parkeerbelasting op naam kentekenhouder. Gemachtigde maakt digitaal bezwaar namens iemand anders dan de kentekenhouder. Op verzoek heffingsambtenaar tot overlegging machtiging kentekenhouder volgt geen reactie. In bezwaar is niet gesteld dat belanghebbende de feitelijk parkeerder is. Bezwaar is terecht niet-ontvankelijk verklaard. Hoorplicht is niet geschonden. Beroep tegen UOB ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard);
- J.A. Monsma, noot bij: Hof Amsterdam 20 oktober 2020, nr. 19/00535, ECLI:NL:GHAMS:2020:2748, *Belastingblad* 2020/488 (Vermakelijkhedenrestitutie. Beverwijkse Bazaar, wel gezellig maar geen vermakelijkheid. Vermakelijkhedenrestitutie. Beverwijkse Bazaar, wel gezellig maar geen vermakelijkheid.);
- J.A. Monsma, noot bij: Hoge Raad 10 april 2020, nr. 19/01440, ECLI:NL:HR:2020:639, *Belastingblad* 2020/219 (Parkeerbelasting. Gebruik kentekenparkeersysteem bij controle parkeerbelasting vormt inmenging in recht op privéleven. Deze inmenging is echter toegestaan. Door regeling in de parkeerverordening is voldaan aan de eis 'bij wet voorzien' als bedoeld in art. 8 lid 2 EVRM. Waarborging betaling belasting is een legitiem doel);
- J.A. Monsma, noot bij: Hoge Raad 18 september 2020, nr. 19/03196, ECLI:NL:HR:2020:1449, *Belastingblad* 2020/433 (WOZ. Medebelanghebbendenbeschikking op grond van art. 28 Wet WOZ behelst een nieuwe waardevaststelling. De waarde kan afwijken van de bij de initiële beschikking vastgestelde waarde);
- J.A. Monsma, noot bij: Hoge Raad 5 juni 2020, nr. 19/03603, ECLI:NL:HR:2020:1014, *Belastingblad* 2020/303 (Parkeerbelasting. Parkeerapp bevat onjuiste informatie over de ter plaatse verschuldigde parkeerbelasting. Deze fout komt voor rekening van de gemeente en niet van de parkeerder);
- J.A. Monsma, noot bij: Hoge Raad 9 oktober 2020, nr. 20/00096, ECLI:NL:HR:2020:1597, *Belastingblad* 2020/447 (Bestuursrecht. Bestuursorgaan mag naar eigen inzicht locatie voor hoorgesprek kiezen. Keuzevrijheid wordt begrensd door algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Deze grens is in casu niet overschreden door de keuze voor Alkmaar in plaats van Haarlem als locatie);
- J.A. Monsma, noot bij: Hoge Raad 25 september 2020, nr. 20/01583, ECLI:NL:HR:2020:1509, *Belastingblad* 2020/432 (Bestuursprocesrecht. Ingevolge de COVID-19 regelgeving is voor het houden van een digitale zitting niet de toestemming van partijen vereist. De beslissing is aan de rechter);
- J.A. Monsma, noot bij: Rb. Limburg 12 februari 2020, nr. AWB 19/1072, ECLI:NL:RBLIM:2020:1126, *Belastingblad* 2020/143 (WOZ. Waarde bepaald met behulp van taxatiemodel en correctie wegens technische gebreken. Heffingsambtenaar slaagt niet in bewijs dat waarde niet te hoog is vastgesteld, mede omdat rechtbank geen inzicht heeft in gegevens taxatiemodel. Zaak terugverwezen naar heffingsambtenaar);
- J.A. Monsma, noot bij: Hof Den Haag 14 juli 2020, nr. BK-19/00613, ECLI:NL:GHDHA:2020:1327, *Belastingblad* 2020/396 (Rioolheffing. Woningen op recreatiepark zijn als afzonderlijke percelen in de rioolheffing betrokken hoewel het objectafbakingsvoorschrift van art. 16 Wet WOZ deels is overgenomen in de Verordening. Aanslagen terecht? Is opbrengstlimiet overschreden?);
- J.A. Monsma, noot bij: Hof Den Haag 31 maart 2020, nr. BK-19/0062, ECLI:NL:GHDHA:2020:867, *Belastingblad* 2020/269 (Parkeerbelasting. Verwijzingszaak in slepende procedure over naheffingsaanslag. Geen vergoeding integrale proceskosten en immateriële schade. Wel genormeerde proceskostenvergoeding);
- J.A. Monsma, noot bij: Rechtbank Noord-Nederland 4 februari 2020, nr. LEE 18/1569, ECLI:NL:RBNNE:2020:374, *Belastingblad* 2020/133 (Gemeentewet. Leges. Kostendekkendheid legesverordening moet worden beoordeeld op het niveau van de gehele verordening. Omdat niet alle begrotingscijfers van het jaar 2018 beschikbaar zijn kan die beoordeling in dit geval niet trefzeker plaatsvinden. Verordening wordt daarom geheel onverbindend geacht);

- J.A. Monsma, noot bij: Rb Noord Nederland 20 april 2020, nr. LEE 19/362, ECLI:NL:RBNNE:2020:1620, *Belastingblad* 2020/326 (Bouwleges. Omgevingsvergunning na aanvang bouw aangevraagd ter legalisatie. Verhoging leges met 50%);
- J.A. Monsma, noot bij: Rechtbank Oost-Brabant 13 november 2019, nr. SHE 19/388, ECLI:NL:RBOBR:2019:6613, *Belastingblad* 2020/13 (Gemeentewet. Bouwleges. Bruto vloeroppervlakte is onderdeel van berekening heffingsmaatstaf bouwleges. Nu voor berekening daarvan wordt verwezen naar NEN 2580 en deze norm niet correct is gepubliceerd is verordening onverbindend, ondanks dat inhoud NEN 2580 in verordening kort is verwoord);
- J.A. Monsma, noot bij: Rechtbank Midden-Nederland 17 december 2019, nr. UTR 19/2766, ECLI:NL:RBMNE:2019:6479, *Belastingblad* 2020/213 (Bestuursrecht/WOZ. Heffingsambtenaar mag in bezwaarfase een informatiebeschikking nemen, ook als hij in fase voorafgaand aan het vaststellen van de WOZ-beschikking geen gebruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheden ex art. 47 AWR om inlichtingen te vragen);
- J.A. Monsma, noot bij: Hoge Raad 17 april 2020, nr. 10/03960, ECLI:NL:HR:2020:596, *BNB* 2020-87 (Bestuursrecht en WOZ. WOZ-waarde gebruikt voor canon en afkoop erfpacht. Belang bij verzoek om WOZ-beschikking. Rechtsmiddel tegen afwijzing verzoek);
- J.A. Monsma, noot bij: Hoge Raad 20 maart 2020, maart 20), nr. 19/03552, ECLI:NL:HR:2020:467, *BNB* 2020/66 (Bestuursrecht en WOZ. Gebruiker van een woning ontvangt een op zijn naam gestelde WOZ-beschikking. Belang bij vastgestelde waarde);
- J.A. Monsma, noot bij: Hoge Raad 20 maart 2020, nr. 19/03823, ECLI:NL:HR:2020:468, *BNB* 2020/65 (Bestuursrecht en WOZ. Verhuurder sociale huurwoning is belanghebbende bij beroep huurder tegen WOZ-beschikking);
- J.A. Monsma, noot bij: Hoge Raad 23 oktober 2020, nr. 19/05580, ECLI:NL:HR:2020:1671, *BNB* 2020-174 (WOZ. Gecorrigeerde vervangingswaarde. Correctie wegens technische veroudering. Levensduur installaties. Bewijslastverdeling);
- A.W. Schep, noot bij: Hof 's-Hertogenbosch 30 augustus 2019, nr. 18/00646, ECLI:NL:GHSHE:2019:3257, *Belastingblad* 2020/43, (Belanghebbende onvoldoende serieus genomen in bezwaar en beroep);
- A.W. Schep, noot bij: Hoge Raad 1 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:829, *FED* 2020/130 (Definitieve aanslag forensenbelasting kan in de loop van het belastingtijdvak worden opgelegd);
- A.W. Schep, noot bij: Hoge Raad 5 juni 2020, ECLI:NL:HR:2020:1014, *FED* 2020/135 (Foutieve informatie in parkeerapp komt voor rekening en risico van de gemeente);
- A.W. Schep, noot bij: Hof Arnhem-Leeuwarden 28 januari 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:788, *Belastingblad* 2020/148 (Heffingsambtenaar verschijnt niet ter zitting ondanks ontvangst uitnodiging, meldt zich niet af en dient geen verweerschrift in);
- A.W. Schep, noot bij: Rb. Den Haag 12 december 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:13842, *Belastingblad* 2020/220 (Ten onrechte belasting per uur voldaan in plaats van dagtarief);
- A.W. Schep, noot bij: Hof Arnhem-Leeuwarden 24 maart 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2615, *Belastingblad* 2020/306 (NEN-normen voor bemonstering en analyse van de bedrijfsafvalwaterstroom onvoldoende kenbaar);
- A.W. Schep, noot bij: Hof Arnhem-Leeuwarden 1 oktober 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:8057, *Belastingblad* 2020/33 (Belanghebbende voldoet parkeerbelasting via PIAF-parkeerapparatuur);
- A.W. Schep, noot bij: Hoge Raad 13 september 2019, ECLI:NL:HR:2019:1315, *FED* 2020/37 (Eigenaar/verhuurder mag deelnemen in WOZ-procedure van huurder);
- A.W. Schep, noot bij: Hoge Raad 20 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:468, *FED* 2020/98 (In beroep van huurder van sociale huurwoning tegen WOZ-beschikking moet verhuurder in gelegenheid worden gesteld als partij aan het geding deel te nemen).

Optredens op symposia, studiedagen, andere voordrachten, interviews en media-optredens

- A.P. Monsma & R.H. Kastelein, R.H., 28 januari 2020, 'Actualiteitendag WOZ en lokale heffingen' voor Gemeentebelastingen en basisinformatie Drechtsteden te Sliedrecht, Studiedag;
- A.P. Monsma, 30 november 2020, 'Bekostigingsmogelijkheden warmtenet met baatbelasting en ozb' online, via Teams-meeting, Bijeenkomst financiële experts gemeente Groningen;
- A.P. Monsma, interview door Harry Perree 'Baatbelasting onderzocht als financiering warmtenet', Binnenlands Bestuur: online gepubliceerd op 3 april 2020, <https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/nieuws/baatbelasting-onderzocht-als-financiering.12790549.lynkx>;
- A.P. Monsma, 30 november 2020, 'Rechtvaardige lastenverdeling bij fiscale bekostiging warmtenet Groningen' online, Teams-meeting, presentatie onderzoeksrapport;
- A.P. Monsma, diverse data 2020, Brainstormsessies/-interviews nieuw verantwoordingsdocument WOZ door Spring Company en De staat van het web, in opdracht van Gemeentebelastingen en basisinformatie Drechtsteden;
- A.P. Monsma & A.W. Schep, 1 december 2020, Interview t.b.v. Amsterdam circulair 2020-2050 door Dark Matters Lab en gemeente Amsterdam, online, via Teams-meeting;
- J.A. Monsma, diverse data 2020, Brainstormsessies/-interviews nieuw verantwoordingsdocument WOZ door Spring Company en De staat van het web, in opdracht van Gemeentebelastingen en basisinformatie Drechtsteden;
- A.W. Schep, 13 mei 2020, webinar 'Coronamaatregelen lokale heffingen' voor de Drechtsteden;
- A.W. Schep, 20 mei 2020, webinar 'Coronamaatregelen lokale heffingen' voor wethouders economie van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH);
- A.W. Schep, 3 september 2020, webinar 'Coronamaatregelen lokale heffingen' voor LVLB-leden;
- A.W. Schep, november 2020, interview door Ten Holter Noordam advocaten over mogelijkheden binnen de heffingen van lokale overheden in tijden van corona;
- A.W. Schep, 3 december 2020, 'Thorbecke 2030: Naar een ruimer gemeentelijk belastinggebied' Rotterdam, Online livestream georganiseerd door Binnenlands Bestuur.

Overig

Relevante posities

- A.P. Monsma, annotator voor Belastingblad, Kluwer;
- A.P. Monsma, annotator voor NLFiscaal;
- A.P. Monsma, commentator voor online encyclopedie NDFR, Sdu;
- A.P. Monsma, Lid redactieraad Lange Termijn Agenda Belastingen;
- A.P. Monsma, docent lokale belastingen, Nyenrode Business University;
- A.P. Monsma, rechter-plaatsvervanger, Rechtbank Rotterdam;
- J.A. Monsma, hoofdredacteur van NDFR, Sdu;
- J.A. Monsma, redacteur van Belastingblad, Kluwer;
- J.A. Monsma, annotator voor BNB, Kluwer;
- J.A. Monsma, raadsheer-plaatsvervanger Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden;
- J.A. Monsma, rechter-plaatsvervanger Rechtbank Rotterdam;
- J.A. Monsma, lid kenniskring WOZ en lokale belastingen van de Rechtspraak;
- A.W. Schep, expert-lid interdepartementale werkgroep verruiming gemeentelijk belastinggebied (o.l.v. het Ministerie van BZK);

- A.W. Schep, expert-lid interdepartementale werkgroep herziening provinciaal belastinggebied (o.l.v. het Ministerie van BZK);
- A.W. Schep, lid begeleidingscommissie van een onderzoek in opdracht van het WODC, naar de werkwijzen en het verdienmodel van no-cure-no-pay-bedrijven, dat wordt uitgevoerd door Breuer & Intraval in samenwerking met Pro Facto;
- A.W. Schep, lid Commissie Regelgeving & Actualiteiten van de LVLB;
- A.W. Schep, lid van de Commissie Deeleeconomie van de Vereniging voor Belastingwetenschap;
- A.W. Schep, deelredacteur van Vakstudie-Nieuws, Kluwer;
- A.W. Schep, medewerker Belastingblad, Kluwer;
- A.W. Schep, annotator voor Fiscaal Weekblad FED, Kluwer;
- A.W. Schep, rechter-plaatsvervanger bij Rechtbank Rotterdam;